

Opracowanie zespołu i inwentarza:

dr Bernadeta Wilk (<https://orcid.org/0000-0003-2518-3897>)

dr Adam Korczyński (<https://orcid.org/0000-0003-4802-213X>)

BRONISŁAW PIŁSUDSKI (1866-1918)

K III–157

Inwentarz

Miejsce przechowywania zespołu: Archiwum Nauki PAN i PAU

Daty skrajne zespołu 1903-1914 [1991]

Inwentarz sporządzony w ramach realizacji zadania publicznego „Wspieranie działań archiwalnych 2024” ogłoszonego przez Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych.

Kraków 2024

Sylwetka twórcy

Bronisław Piłsudski urodził się 2 listopada 1866 roku w Zułowie na Wileńszczyźnie jako trzecie dziecko i najstarszy syn Józefa Wincentego Piotra (1833-1902) i Marii z Billewiczów (1842-1884). W roku 1877 rozpoczął naukę w I Gimnazjum w Wilnie, w jednej klasie wraz z młodszym o rok bratem, Józefem (1867-1935). Po ukończeniu w 1885 roku siódmej klasy wileńskiego gimnazjum wyjechał do Petersburga i rozpoczął ósmą klasę w V Gimnazjum Klasycznym zwanym Alarczyńskim, które ukończył rok później. W 1866 roku zapisał się na Wydział Prawniczy Uniwersytetu Carskiego w Petersburgu. W marcu 1887 roku został aresztowany za udział w przygotowaniach do zamachu na cara Aleksandra III, zorganizowanego przez frakcję rewolucyjną Narodnej Woli i skazany na karę śmierci przez powieszenie, zamienioną na piętnaście lat katorgi i zesłanie na Sachalin. Na zesłaniu wykonywał prace wyznaczone więźniom skazanym na katorgę. Pracował przy wyrębie lasu, pomagał w budowie cerkwi, uczył dzieci urzędników i przymusowych osadników, prowadził obserwacje pogody w miejscowej stacji meteorologicznej, a także zbierał okazy botaniczne dla muzeum w Chabarowsku. Wtedy też zrodziło się jego zamiłowanie do etnografii i pasja zbieracza. Obiektem jego zainteresowań stała się ludność tubylcza związanych z tą ziemią Ajnów, Gilaków (Niwchów) i Oroków, ich tryb życia, język i folklor.

Do podjęcia systematycznych badań nad językiem i kulturą plemion tubylczych na wyspie Sachalin zachęcił Bronisława Piłsudskiego rosyjski zesłaniec, wybitny etnolog Lew Jakowlewicz Szternberg (1861-1927), który w 1891 roku odwiedził go w osadzie Rykowskoje. W 1902 roku Piłsudski otrzymał od Cesarskiej Akademii Nauk w Petersburgu oficjalne polecenie wyjazdu na południowy Sachalin celem zebrania materiałów etnograficznych dotyczących Ajnów. Zaopatrzony w aparat fotograficzny i fonograf Edisona wykonał ok. 300 fotografii, na których utrwalił głównie typy ludzkie, nagrał pieśni i mowę Ajnów, spisał podania ustne, legendy, bajki i miejscowe obrzędy. W lipcu 1903 roku wraz z zesłanym na Syberię, pisarzem Wacławem Sieroszewskim (1858-1945), wziął udział w ekspedycji badawczej na wyspie Hokkaido. Po trzech miesiącach, wobec zbliżającej się wojny japońsko-rosyjskiej badacze opuścili terytorium japońskie i wrócili do Korsakowa na Sachalinie.

Wiosną 1905 roku Bronisław Piłsudski zakończył odbywanie wyroku, uzyskując możliwość osiedlenia się w dowolnym miejscu na terytorium Imperium Rosyjskiego lub powrotu w rodzinne strony. W obliczu trwającej wojny rosyjsko-japońskiej i zamieszek w Rosji, w czerwcu opuścił Sachalin i udał się do Władywostoku, z którego wypłynął w grudniu w kierunku Japonii, opuszczając Rosję na zawsze. W Tokio zaprzyjaźnił się z japońskim

pisarzem i tłumaczem literatury Shimeiem Futabateiem (1864-1909), z którym założył Towarzystwo Polsko-Japońskie celem popularyzacji znajomości literatury polskiej w Japonii. Do Europy przybył Bronisław Piłsudski przez Stany Zjednoczone w 1906 roku i zamieszkał w Krakowie. Od sierpnia 1907 roku, wraz z Marią Żarnowską z d. Baniewicz (1870-1911) mieszkał w Zakopanem i prowadził działalność naukowo-organizacyjną na gruncie badań etnograficznych Podhala. W grudniu 1912 roku wyjechał do Neuchâtel w Szwajcarii aby rozpocząć regularne studia etnologiczne. W marcu 1914 roku powrócił do Krakowa, gdzie został wybrany sekretarzem powołanej przez Akademię Umiejętności Komisji Etnograficznej. Po wybuchu I wojny światowej, jako obywatel rosyjski został zmuszony do opuszczenia miasta. Wyjechał do Wiednia, a następnie do Szwajcarii włączając się w nurt działalności niepodległościowej. Pod koniec 1917 roku wyjechał do Paryża gdzie rozpoczął pracę w biurze Komitetu Narodowego Polski. Zmarł śmiercią tragiczną 17 maja 1918 roku. Został pochowany na cmentarzu Les Champeaux w Montmorency pod Paryżem. Ma symboliczny grób na Cmentarzu Zasłużonych na Pęksowym Brzyzku w Zakopanem.

Charakterystyka zespołu

Materiały Bronisława Piłsudskiego trafiły do Archiwum Nauki PAN i PAU w kilku partiach. W 1999 roku Polska Akademia Umiejętności (dalej: PAU) zakupiła od historyka Kazimierza Tokarskiego (1930-2007) fragment materiałów naukowych i biograficznych Bronisława Piłsudskiego dla Archiwum Polskiej Akademii Umiejętności, gdzie nadano im sygnaturę KIII-157. W latach 2002-2003 Kazimierz Tokarski przekazał w darze Archiwum PAU fragment korespondencji i materiałów naukowych etnografa. Spuściznę ludów Dalekiego Wschodu uzupełniła w 2005 roku Maria Bożena Kuczyńska, przekazując w imieniu męża Antoniego Kuczyńskiego (ur. 1935), etnologa, profesora Uniwersytetu Wrocławskiego jego korespondencję odnoszącą się do badań nad historią Polaków na zesłaniu i postaci Bronisława Piłsudskiego.

Materiały Bronisława Piłsudskiego zgromadzone w Archiwum Nauki uzupełniają i dopełniają archiwalia znajdujące się w innych zbiorach¹. Spuścizna Bronisława Piłsudskiego

¹ Spuścizna Władysława Kotwicz (1872-1944) przechowywana w Archiwum Nauki sygn. K III-19 zawiera cenny zbiór zagadek goldyjskich i materiałów słownikowych do języka goldyjskiego (nanajskiego) Bronisława Piłsudskiego.

znajduje się przede wszystkim w Bibliotece Naukowej PAU i PAN w Krakowie (korespondencja, rozprawy, artykuły, zbiór fotografii z Sachalinu)². Jej fragment jest również w zbiorach Biblioteki PAN w Kórniku³ i Muzeum Etnograficznym im. Seweryna Udzieli w Krakowie oraz w zbiorach wileńskich i petersburskich. W Muzeum Tatrzańskim im. dra Tytusa Chałubińskiego znajdują się projekty przedsięwzięć naukowych, muzealnych i edytorskich oraz korespondencja. Kilka listów Bronisława Piłsudskiego do Włodzimierza Demetrykiewicza (1859-1937) archeologa, profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego przechowywanych jest w Muzeum Archeologicznym w Krakowie. Akta Naczelnego Komitetu Narodowego zgromadzone w Archiwum Narodowym w Krakowie, oprócz materiałów politycznych i wycinków prasowych zawierają karty pocztowe i fotografie związane z pobytem Bronisława Piłsudskiego w Japonii. W Archiwum Akt Nowych w Warszawie znajduje się korespondencja, notatki z okresu zesłania na Sachalin, w tym związane z badaniami etnograficznymi, fotografie mieszkańców Sachalinu. Również w zbiorach zgromadzonych w Zakładzie Narodowym im. Ossolińskich przechowywane są materiały dotyczące działalności Bronisława Piłsudskiego. Spora część materiałów Bronisława Piłsudskiego (w tym artefakty etnograficzne, fotografie, notatki terenowe, korespondencja) spłonęła podczas II wojny światowej wraz ze zbiorami Instytutu Wschodniego w Warszawie.

Archiwalia zgromadzone w Archiwum Nauki nie obrazują w pełni wszechstronnej działalności badacza. Fragmentaryczność zespołu sprawiła trudność w kwalifikacji materiałów i tworzeniu grup inwentarza. Materiały Bronisława Piłsudskiego były segregowane i identyfikowane przez Marzenę Włodek kustosz Archiwum Nauki, w konsultacji z Janem Staszlem (1931-2007) pracownikiem Biblioteki Polskiej Akademii Nauk w Krakowie. Opracowujący inwentarz posłużyli się wskazówkami zawartymi w „Wytocznych opracowania spuścizn archiwalnych po uczonych”⁴. W trakcie porządkowania fragment spuścizny

² Karolina Grodziska, *Spuścizna rękopiśmienna Bronisława Piłsudskiego w Zbiorach Biblioteki PAN w Krakowie i jej proveniencja*, „Rocznik Biblioteki Polskiej Akademii Nauk w Krakowie”, 1998, R. 43, s. 295-300; Alfred E. Majewicz, *Archiwalia po Bronisławie Piłsudskim w Bibliotece PAN w Krakowie i ich wykorzystanie*, „Rocznik Biblioteki Polskiej Akademii Nauk w Krakowie”, 1999, R. 44, s. 293-306. Fotografie wykonane przez Bronisława Piłsudskiego na Sachalinie, przechowywane w Bibliotece Naukowej PAU i PAN w Krakowie, dostępne są on-line na stronie projektu *PAUart. Katalog zbiorów artystycznych i naukowych Polskiej Akademii Umiejętności* <http://www.pauart.pl/app>

³ Materiały Władysława Zamoyskiego (1853-1924) zawierają fragment spuścizny Bronisława Piłsudskiego.

⁴ *Wytoczne opracowania spuścizn archiwalnych po uczonych*, oprac. Hanna Dymnicka-Wołoszyńska, Zygmunt Kolankowski, wyd. Polska Akademia Nauk, Warszawa 1990.

Bronisława Piłsudskiego (dalej: B. P.) został podzielony na 6 zasadniczych grup: I. Materiały twórczości naukowej; II. Materiały biograficzne; III. Korespondencja; IV. Materiały o twórcy spuścizny; V. Materiały osób obcych; VI. Materiały dodatkowe związane z postacią; Aneksy (zob. Przegląd zawartości inwentarza). Spuścizna zawiera materiały z lat 1903-1914 [1991].

Grupę pierwszą (j. 1-10) – obejmującą materiały z lat 1903-1914, podzielono na 2 podgrupy: A. Teksty, artykuły (j. 1-2); B. Materiały warsztatowe (j. 3-10). Podgrupa A zawiera dwa teksty B. P. o Sachalinie i Japonii. Oryginalne tytuły prac podano kursywą. Tytuły w języku rosyjskim podano w transkrypcji, zgodnie z uchwałami Komitetu Językoznawstwa PAN z 20 stycznia 1956 roku, opublikowanymi w *Pisowni polskiej* (wyd. 12, Wrocław 1957). Zawarte w podgrupie B materiały warsztatowe z lat 1903-1914, którym nadano układ rzeczowy, a wewnątrz jednostek najczęściej układ chronologiczny, obejmują m.in. tekst B. P. o Sachalinie i ludzie Ajnów, materiały B.P z podróży do Japonii w 1903 roku, notatki, wycinki prasowe, fotografie, zagraniczne czasopisma naukowe dot. Rosji, Japonii i Mandżurii, zbierane przez twórcę spuścizny, by śledzić wydarzenia na Dalekim Wschodzie (zob. aneks 1) oraz mapy guberni i regionów Imperium Rosyjskiego (zob. aneks. 2).

Grupa II (j. 11-16) obejmuje zapiski genealogiczne B. P., tekst Memoriału dla cara Aleksandra I Nikołaja Michajłowicza Karamzina w tłumaczeniu B. P., materiały działalności konspiracyjnej prawdopodobnie B. P. (zob. aneks 3), notatki związane z listami otrzymywanymi od Marii Żarnowskiej, zaproszenia na wieczory taneczne i koncerty oraz kwity i dowody wpłat B. P.

Najlichnieszą grupę w spuściźnie stanowi Grupa III zawierająca korespondencję (j. 17-22) podzieloną na dwie podgrupy: A. korespondencję wychodzącą (j. 17; zob. aneks 4) oraz B. korespondencję wpływającą (j. 18-22; zob. aneks 5-9). Ułożona alfabetycznie wg nazwisk oraz nazw instytucji, obejmuje listy i karty pocztowe z lat 1905-1913. Reprezentowani są tu m.in. członkowie rodziny Piłsudskich, a także polscy uczeni Benedykt Dybowski, Wacław Sieroszewski, Julian Talko-Hryniewicz. Bardzo obfita jest korespondencja Lwa Jakowlewicza Sterneberga z B. P. – 32 listy z lat 1906-1909 – dotyczące badań nad ludnością autochtoniczną Sachalinu.

W Grupie IV (j. 23-25) obejmującej materiały o twórcy spuścizny zawarto wspomnienia M. Feldmana i Benedykta Dybowskiego oraz korespondencję wychodzącą i wpływającą Antoniego Kuczyńskiego, związana z wydaniem monograficznego zeszytu dwumiesięcznika „Literatura Ludowa”, poświęconego życiu i pracy Bronisława Piłsudskiego (zob. aneks 10).

Grupa V to korespondencja wpływającą Marii Żarnowskiej z lat 1905-1909⁵ (zob. aneks 11).

Fragment spuścizny wytworzonej przez twórcę, uzupełniają materiały dodatkowe związane z postacią zgromadzone przez historyka i kolekcjonera Kazimierza Tokarskiego – (j. 28-31), które zamykają inwentarz. Zebrane w układzie rzeczowym, zawierają materiały dot. działalności Kamila Giżyckiego (1893-1968) pisarza i podróżnika w Polskim Towarzystwie Przyjaciół Dalekiego Wschodu we Lwowie, egzemplarze „Tygodnika Polskiego” wydawanego w Harbinie w Chinach (zob. aneks 12) oraz materiały Azji Środkowej i Wschodniej (zob. aneks 13).

Zespół opatrzony sygnaturą KIII-157, po uporządkowaniu zawiera 31 jednostek archiwalnych i obejmuje 0,45 m.b. materiałów. Do inwentarza dołączono 14 aneksów, w tym aneks zawierający skorowidz numerów fotografii z ponadzespołowej kartoteki fotografii Archiwum Nauki PAN i PAU w obrębie spuścizny B. P.

Źródła i bibliografia

1. Archiwum Nauki PAN i PAU, Bronisław Piłsudski (1866-1918), sygn. K III–157.
2. Armon Witold, *Bronisław Piotr Piłsudski (1866–1918)*, [w:] *Polski Słownik biograficzny*, T. 26/1, z. 108, Wrocław 1981, s. 305–308.
3. *Bronisław Piłsudski (1866-1918). Człowiek-uczonej-patriota*, Zakopane 2003.
4. Chociłowski Jerzy, *Bronisława Piłsudskiego pojedynek z losem*, Warszawa 2018.
5. Kuczyński Antoni, *Nowy portret Bronisława Piłsudskiego*, „Wrocławskie Studia Wschodnie”, 2005, T. 9, s. 264-266.
6. Латышев Владислав Михайлович, *Сахалинская жизнь Бронислава Пилсудского*, Южно-Сахалинск 2008.
7. Piłsudski Bronisław, *Dziennik 1882-1885*, oprac. Jolanta Żyndul, Warszawa 2021.
8. *Пилсудский Бронислав Осипович, „Дорогой Лев Яковлевич...”*, подготовлен В. М. Латышев, Южно-Сахалинск 1996.
9. Sawada Kazuhiko, *Opowieść o Bronisławie Piłsudskim. Polak nazwany królem Ajnów*, Sulejówek 2022.

⁵ Jan Staszal, *Z nieznanych listów Bronisława Piłsudskiego do Marii Żarnowskiej z 1907 r.*, „Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie”, 2003, R. 48, 343-410.

10. Splisgart Jacek, *Polski badacz Ajnów - Bronisław Piłsudski (1866-1918). Wspomnienie w setną rocznicę śmierci*, „Gdańskie Studia Azji Wschodniej”, 2018, z. 14, s. 112-127.
11. Staszal Jan, *Bronisław Piłsudski i jego związki z Akademią Umiejętności w Krakowie*, „Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie”, 2001, R. 46, s. 7–104.
12. Staszal Jan, *Z nieznanych listów Bronisława Piłsudskiego do Marii Żarnowskiej z 1907 r.*, „Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie”, 2003, R. 48, 343-410.
13. *Zesłaniec-Etnograf-Polityk Bronisław Piłsudski*, red. A. Kuczyński, Wrocław 2000.

PRZEGLĄD ZAWARTOŚCI INWENTARZA

	pozycja inwentarza
I. Materiały twórczości naukowej	1-10
A. Teksty, Artykuły	1-2
B. Materiały warsztatowe	3-10
II. Materiały biograficzne	11-16
III. Korespondencja	17-22
A. Wychodząca	17
B. Wpływająca	18-22
IV. Materiały o twórcy spuścizny	23-25
V. Materiały osób obcych	26-27
VI. Materiały dodatkowe związane z postacią	28-31
Aneksy	1-14

I. MATERIAŁY TWÓRCZOŚCI NAUKOWEJ

A. Teksty, Artykuły

1. *O zesłaniu na wyspę Sachalin*

Tekst B. P. o życiu i położeniu zesłańców politycznych na Sachalinie

B.d., rkp., l., k. 28

Dokumentacja aktowa, tradycyjna

2. *Sowriemiennyja tieczenija w Japonii*

Artykuł B. P. wycinek z ros. gazety

B.d., druk, j. ros., l., k. 1

Zob. „Russkije wiadomości” nr 51, 1 III 1908

Dokumentacja aktowa, tradycyjna

B. Materiały warsztatowe

3. Materiały do dziejów Sachalinu

Brulion tekstu B. P. o Sachalinie i ludzie Ajnów

Notatki, wycinki prasowe, fotografia

1901-1905, 1907-1908, b.d., rkp., druk, fot. 1, j. pol., ros., l., k. 53

Dokumentacja aktowa, fotograficzna, tradycyjna

4. Podróż B. P. do Japonii w 1903 r.

Notes, notatki

1903, rkp., druk, j. ainu, ang., franc., jap., niem., pol., ros., l., k. 56

Dokumentacja aktowa, tradycyjna

5. Materiały dot. relacji Japonii z Rosją

Pismo NN z 1905 r. do generała gubernatora Przyamurskiego Kraju wraz relacją

o zajęciu Korsakowska i Sachalinu przez Japończyków

Wycinki prasowe dot. Sachalinu i Kamczatki z gazet polskich i rosyjskich

Fotografia

1905-1908, b.d., rkp, druk, fot. 1, j. jap., pol, ros., l., k. 70

Dokumentacja aktowa, fotograficzna, tradycyjna

6. Wycinki z japońskiej prasy anglojęzycznej m.in. The Japan Times, The Japan Advertiser dot. m.in. Japonii, Rosji, Mandżurii

1906, b.d., druk, j. ang., jap., l., k. 30

Dokumentacja aktowa, tradycyjna

7. Czasopisma japońskie, włoskie i niemieckie

Egzemplarze zawierające m.in. artykuły dot. ekspedycji na Sachalin i do Mandżurii, poszukiwań szwedzkiego podróżnika Svena Andersa Hedina (1865-1952) w Tybecie

1904-1905, 1907-1909, b.d., druk, j. ang., jap., niem., włos., l. i sz., k. 307

zob. **Aneks 1**

Dokumentacja aktowa, tradycyjna

8. Mapy guberni i regionów Imperium Rosyjskiego ze szczegółowymi trasami

B.d., rkp., druk, j. pol., ros., l., k. 15

zob. **Aneks 2**

Dokumentacja aktowa, kartograficzna, tradycyjna

9. Materiały dot. Lwowa

Odpis fragmentu tekstu Lucjan Tatomir, *Sobieski we Lwowie*

Fragmenty drukowanej publikacji Fryderyka Papée, *Historia miasta Lwowa w zarysie*

Fragment drukowanego artykułu Aleksandra Raciborskiego *Sprawa Ruska*

Notatki, wycinki prasowe dot. zbiorów muzealnych Lwowa

Fotografie

1910, 1914, b.d., rkp, druk, fot. 6, l., k. 44

Dokumentacja aktowa, fotograficzna, tradycyjna

10. Towarzystwo Johanna Heinricha Pestalozziego

Fragment tekstu

B.d., masz., j. ros., l., k. 8

Dokumentacja aktowa, tradycyjna

II. MATERIAŁY BIOGRAFICZNE

11. Materiały B. P. do genealogii Piłsudskich

m.in. drzewo genealogiczne Piastów XII-XIV w. (linia dolnośląska)

B.d., rkp., l., k. 3

Dokumentacja aktowa, tradycyjna

12. Memoriał dla cara Aleksandra I Nikołaja Michajłowicza Karamzina ws. Polski

Tekst w tłumaczeniu B. P. oraz fragment tekstu w transliteracji łacińskiej

B.d., rkp., j. pol., ros., l., k. 13

Dokumentacja aktowa, tradycyjna

13. Materiały dot. działalności konspiracyjnej

Fragmenty tekstów, zapisy, notatki

1913, b.d., rkp., druk, l., k. 71

zob. **Aneks 3**

Dokumentacja aktowa, tradycyjna

14. Notatki B. P. (w tym na kopertach korespondencji wpływającej) przeważnie związane z listami otrzymanymi od Marii Żarnowskiej (w tym o jej stanie zdrowia) i nie tylko
1907, b.d., rkp., l., k. 11
Dokumentacja aktowa, tradycyjna
15. Zaproszenia na wieczory taneczne i koncerty dla B. P.
1909, b.d., rkp., druk, l., k. 6
Dokumentacja aktowa, tradycyjna
16. Dowody wpłaty, kwity
1909, b.d., rkp., druk, j. pol., ros., l., k. 5
Dokumentacja aktowa, tradycyjna

III. KORESPONDENCJA

A. Wychodząca

17. Osoby B-Ż, adresaci nieustaleni
1906-1910, 1913, b.d., rkp., masz., druk, j. ang., niem., pol., ros., l., k. 46
zob. **Aneks 4**
Dokumentacja aktowa, tradycyjna

B. Wpływająca

Osoby i instytucje

18. A-K
1907-1909, b.d., rkp., masz., druk, fot. 1, j. pol, ros., l., k. 59
zob. **Aneks 5**
Dokumentacja aktowa, fotograficzna, tradycyjna

19. L-O

1907-1909, b.d., rkp., masz., druk, j. pol, ros., l., k. 64

zob. **Aneks 6**

Dokumentacja aktowa, tradycyjna

20. P

1905, 1907-1909, b.d., rkp., masz., druk, j. pol, ros., l., k. 129

zob. **Aneks 7**

Dokumentacja aktowa, tradycyjna

21. R-W

1905-1909, b.d., rkp., masz., druk, j. franc., niem., pol., ros., l., k. 98

zob. **Aneks 8**

Dokumentacja aktowa, tradycyjna

22. Osoby Ż, nadawcy nieustaleni

1905-1909, b.d., rkp., masz., druk, j. pol., ros., l., k. 488

zob. **Aneks 9**

Dokumentacja aktowa, tradycyjna

IV. MATERIAŁY O TWÓRCY SPUŚCIZNY

23. M. Feldman, *Krótkie wspomnienie z mojego dzieciństwa poświęcone memu drogiemu Nauczycielowi B. O. Piłsudskiemu*

Tekst

1905, rkp., j. ang., pol., ros., l. i sz., k. 25

Dokumentacja aktowa, tradycyjna

24. Benedykt Dybowski, *Moje stosunki z Bronisławem Piłsudskim*
Odpis wspomnienia napisanego na prośbę Juliusza Zborowskiego
Po 1920, rkp., l., k. 4
Dokumentacja aktowa, tradycyjna

25. Monograficzny zeszyt naukowy dwumiesięcznika „Literatura Ludowa” poświęconego
życiu, pracy i ocenie dorobku Bronisława Piłsudskiego
Korespondencja wychodząca i wpływająca Antoniego Kuczyńskiego
1988-1991, b.d., rkp., masz., j. pol., ros., l., k. 54
zob. **Aneks 10**
Dokumentacja aktowa, tradycyjna

V. MATERIAŁY OSÓB OBCYCH

Żarnowska Maria z d. Baniewicz (1870-1911)

26. Korespondencja wpływająca
Bronisław Piłsudski
1907-1909, b. d., rkp., masz., druk, j. pol., ros., l., k. 72
Listy z 1907 r. druk [w:] Jan Staszek, *Z nieznanych listów Bronisława Piłsudskiego do Marii Żarnowskiej z 1907 r.*, „Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie”, 2003, R. 48, s. 343-410.
Dokumentacja aktowa, tradycyjna

27. Korespondencja wpływająca od osób i instytucji B-Ż oraz nadawców nieustalonych
1905-1909, b. d., rkp., masz., druk, j. pol., ros., l., k. 160
zob. **Aneks 11**
Dokumentacja aktowa, tradycyjna

VI. MATERIAŁY DODATKOWE ZWIĄZANE Z POSTACIĄ

Giżycki Kamil (1893-1968)

28. Giżycki Kamil, *Miś groźny. Opowieść z tajgi syberyjskiej*
Tekst
b.d., rkp., l., k. 5
Dokumentacja aktowa, tradycyjna

29. Materiały działalności w Polskim Towarzystwie Dalekiego Wschodu we Lwowie
Korespondencja wychodząca (kopie, projekty pism, odpisy) i wpływająca dowody wpłat, odpisy z prasy dot. Sachalinu, charakterystyka Gimnazjum im. Henryka Sienkiewicza i szkoły początkowej im. św. Wincentego w Harbinie (Chiny), wycinki z „Kuriera Literacko Naukowego” i „Ilustrowanego Kuriera Codziennego”
1923-1925, 1932, 1939, b.d., rkp., masz., druk, l., k. 68
Dokumentacja aktowa, tradycyjna

30. „Tygodnik Polski”
Egzemplarze polskiego czasopisma wydawanego w Harbinie (Chiny)
1922-1925, 1927, 1930, druk, l., k. 123
zob. **Aneks 12**
Dokumentacja aktowa, tradycyjna

31. Materiały dot. Azji i Syberii
m.in. kopia tekstu porozumienia pomiędzy Niemcami i Chinami zawartego 20 V 1921 w Pekinie
1921-1924, masz., druk, j. pol., ros., l. i sz., k. 142
zob. **Aneks 13**
Dokumentacja aktowa, tradycyjna

ANEKS 1

j.a. 7. Czasopisma japońskie, włoskie i niemieckie

„Emporium”, Vol. XXIX, N. 174, 1909

„Politisch-Anthropologische Revue”, April 1907, No. 1

„The Japan Chronicle”, 2 V 1907

„The Journal of Geography (Chigaku-Zasshi)”, Vol. XVI, No. 189, September, 1904; Vol. XVII, No. 201, September, 1905; Vol. XVII, No. 202, October, 1905

„The Journal of the College of Science”, Vol. XXIII, Article 14, 1908

ANEKS 2

j.a. 8. Mapy guberni i regionów Imperium Rosyjskiego ze szczegółowymi trasami

Irkuckaja gubernija

Jenisejskaja gubernija

Tobolskaja gubernija

Tomskaja gubernija

Akmolinskaja obłasti

Amurskaja obłasti

Sirdarinskaja rajon

Turgaj-Uralski rajon

Primorskij obłasti

Sjemireczenskij obłasti

Sjemipalatinskij obłasti

Zabajkalskij obłasti

Putjewaja Karta Siberji

ANEKS 3

j.a. 13. Mat. działalności konspiracyjnej

Zapis postanowień co do służby polowej, Lwów 1913

Pogląd na użycie karabinów maszynowych w taktyce współczesnej
(piechoty) – wypis z: William Black *Rozwój taktyki w ciągu Wielkiej*
Wojny

Pieszy patrol telegraficzny

ANEKS 4

j.a. 17. Osoby B-Ż, adresaci nieustaleni

Baniewiczowa Helena	1907	l. 1
Baniewiczówna Zofia	1908, b.d.	l. 1, tel. 1
Batchelor John	1908	l. 1 zob. Endō Kiyo
Dybowski Benedykt	1908, 1910, 1913, b.d.	l. 6
Dzinbo	b.d.	l. 1
Endō Kiyo	1908	l. 1 zob. Batchelor John
Landy Aleksander	b.d.	l. 1
Lipmanówna Stefania	b.d.	l. 1
Loew Oskar	b.d.	l. 1
Piłsudski Jan	b.d.	l. 1
Schmelz J. D. E.	b.d.	l. 1
Sternberg Lew Jakowlewicz	1906, 1909, b.d.	l. 3
Żarnowska Maria z d.	1907, b.d.	l. 5

Baniewicz		
-----------	--	--

ANEKS 5

j.a. 18. Osoby i instytucje A-K

Arct Michał	1908	l. 1
Arsenjew Władimir	1908	l. 1
Baniewiczowa Helena	1907	l. 3
Baniewiczówna Zofia	1908	l. 1
Beck Józef	1909	l. 1
Bukowiński Władysław	1908	l. 1
Dąbrowska Niesiołowska Celina	1908-1909	l. 2
Derbek Fiodor	1907	l. 1
Dybowski Benedykt	1909	l. 1 + list Anieli Piłsudskiej do Benedykta Dybowskiego 1904
Epstein Aleksander	1908	l. 1 zob. Okołowiczówna Stanisława
Gerzabkowie Ferdynand i Maria	1908-1909, b.d.	l. 7
Gostkiewicz Hilary	1908	l. 2
Gumplowicz Władysław	1908	l. 1
Kadenacy Jan	1908-1909	l. 3
Klemensiewicz Zygmunt	1909	l. 1
Kokot Stanisław	1908	l. 3
Komitet Wystawy Etnograficznej we Lwowie	1909	l. 1
Kosmowska Irena	1909	l. 1
Kozubski M.	1908	l. 1
Kręcki August	1909	l. 1 + zał. 1 fot.
Kulikowska Marcelina	1908	l. 2

ANEKS 6

j.a. 19. Osoby i instytucje L-O

Landau Max	1908	l. 1
Landy Romana z d. Golde	1909	l. 3
Limanowski Bolesław	1908	l. 1
Lipmanówna Stefania	1907-1909	l. 9 zob. Piłsudska Majewska Ludwika zob. Piłsudski Jan
Łopaconka	1908-1909, b.d.	l. 3
Małecka Katarzyna	1908-1909	l. 6
Marozi [?] I.	1908	l. 1
Matusiak Szymon	1908-1909, b.d.	l. 5
Mikołajski Szczepan	1908-1909	l. 2
Morozewicz Józef	1909	l. 1
Motz Bolesław	1909	l. 1
„New York” Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie	1908-1909	l. 5
Niemojewski Andrzej	1908	l. 1
Okołowiczówna Stanisława	1908	l. 1 zob. Epstein Aleksander

ANEKS 7

j.a. 20. Osoby i instytucje P

Pietrowskij Jefim	1905	tel. 1
Piłsudska Maria z d. Zabłocka żona Jana	1907-1909	l. 7
Piłsudska Maria z d. Koplewska l ^o v. Juszkiewicz żona Józefa	1908-1909, b.d.	l. 11
Piłsudska Kadenacowa Zofia	1907-1909, b.d.	l. 9 + list NN do Zofii Piłsudskiej Kadenacowej
Piłsudska Majewska Ludwika	1907-1909, b.d.	l. 14 zob. Lipmanówna Stefania

Piłsudski Jan	1907-1909, b.d.	l. 7 zob. Piłsudska Maria z d. Zabłocka zob. Lipmanówna Stefania
Piłsudski Józef	1909, b.d.	l. 2 zob. Piłsudska Maria z d. Koplewska
Piłsudski Kazimierz	1907-1908	l. 5
Pini Tadeusz	1908-1909	l. 2
Płoska Zofia	1907, 1909	l. 2
Płoski Edmund	1908-1909	l. 3
Pohajewski Romuald	1908	l. 2
Polski Przegląd Emigracyjny	1909	l. 1
Poznańska Zofia	1909	l. 1
Pożerski Edward	1908	l. 1

ANEKS 8

j.a. 21. Osoby i instytucje R-W

Rosyjskie Muzeum Cara Aleksandra III	1908	l. 2
Róg Kazimierz	1908	l. 1
Schreiber Witold	1909	l. 1
Sieroszewski Adam	1905	l. 3
Sieroszewski Wacław	1908-1909	l. 3
Singer H.	1909	l. 1
Sternberg Lew Jakowlewicz	1906-1909, b.d.	l. 31, tel. 1
Szymański Juliusz	b.d.	l. 1
Talko Hryncewicz J.	1909	l. 2
Victorino J.	1909	l. 1
Walenta J.	1907	l. 1
Wasilijewa A.	1907	l. 1
Wasserberger Zuzanna	b.d.	l. 1
Wilczynski	1905	tel. 2
Wiśniewska Maria pseud. Turzyna	1908	l. 1

Wołkiensztiejn	1905	tel. 2
----------------	------	--------

ANEKS 9

j.a. 22. Osoby Ż, nadawcy nieustaleni

Żarnowska Maria	1907-1909, b.d.	l. 92, tel. 7, wiz. 1
Żarnowski Jan	1907	l. 2
Nadawcy nieustaleni	1905-1909, b.d.	l. 22

ANEKS 10

j.a. 25. Monograficzny zeszyt naukowy dwumiesięcznika „Literatura Ludowa” poświęconego życiu, pracy i ocenie dorobku Bronisława Piłsudskiego

Korespondencja wychodząca		
Instytut Etnografii w Leningradzie	1989	l. 1
Łatyszew Władysław M.	1988-1989	l. 6
Muzeum Historyczne w Moskwie	1989	l. 1
Prokofiew Michał Michajłowicz	1988	l. 1
Szostakowicz Bolesław	1989	l. 1
Szulgina Tatiana	1988	l. 2
Wysokow Michaił Stanisławowicz	1988	l. 1
Korespondencja wpływająca		
Fiodorow Michał	1989, b.d.	l. 3
Łatyszew Władysław M.	1988-1991	l. 14
Majewicz Alfred F.	1988	l. 1

Prokofiew Michajłowicz	Michał	1989	l. 2
Szulgina Tatiana		b.d.	l. 2
Wysokow Stanisławowicz	Michaił	1989	l. 1

ANEKS 11

j.a. 27. Korespondencja wpływająca od osób i instytucji B-Ż oraz nadawców nieustalonych

Baniewiczowa Helena		b.d.	l. 1
Budziszewska Maria		1909	l. 1
Goldie... Filipina		1907	l. 1
K. Vladimir		1906-1908, b.d.	l. 36
Komisja Zabawowa Klubu Społeczno-Naukowego		1909	l. 1
Piotrowski Troyanowic Romano		b.d.	l. 3
Prakajtis Antonina		1907	l. 1
Rymowicz Zygmunt		1907	l. 2
Smarżewskij A.		1905	l. 2
Towarzystwo Bursy św. Wojciecha we Lwowie		1909	l. 1
Witkiewiczowa Maria		b.d.	l. 1
Żarnowski Jan		1907	l. 3
Żarnowski Jan Nepomucen		1906-1907	l. 3
Nadawcy nieustaleni		1905-1908	l. 3

ANEKS 12

j.a. 30. „Tygodnik Polski”

„Tygodnik Polski” (Harbin), 1922, nr 33, 34, 35, 36,37

„Tygodnik Polski” (Harbin), 1923, nr 39, 40, 47, 50, 53, 54, 56, 57, 71, 72, 74, 82, 86, 89, 90

„Tygodnik Polski” (Harbin), 1924, nr 93, 94, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 109, 110, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 124, 138, 140, 142, 143

„Tygodnik Polski” (Harbin), 1925, nr 156, 157, 158, 159, 187, 188

„Tygodnik Polski” (Harbin), 1927, nr 295, 297

„Tygodnik Polski” (Harbin), 1930, nr 448

Dodatek orientalny „Tygodnika Polskiego” – Biuletyn Koła Akademickiego Badania Chin 1930, nr 12

ANEKS 13

j.a. 31. Materiały dot. Azji i Syberii

Sowremiennyje woprosy wostocznoj Azii zapis stenograficzny, 1921-1922

Istorija wnutriewniej / wnutriennaja Azii i Sibiri, Vladivostok 1922

Sawicki Ludomir, *W narożniku Azji*, Kraków 1924

Sprawozdanie z działalności Polskiego Komitetu Ratunkowego na Dalekim Wschodzie Syberii, Warszawa 1921

Jak przyjmowano sieroty w krainie chryzantem. Cesarzowa Japońska u polskich dzieci. Opis Prezesowej Komitetu Ratunkowego Anny Bielkiewiczowej, wycinek: „Kurier Łódzki” nr 258, 22 IX 1923

ANEKS 14

Skorowidz numerów fotografii z ponadzespołowej kartoteki fotografii Archiwum Nauki PAN i PAU w obrębie spuścizny B. P.

j.a. 3	fot. nr 24204
j.a. 5	fot. nr 24205
j.a. 9	fot. nr 32729-32734
j.a. 18	fot. nr 32728

WYKAZ SKRÓTÓW WYSTĘPUJĄCYCH W INWENTARZU

b.d.	brak daty
fot.	fotografia
j.a.	jednostka archiwalna
j. ang.	język angielski
j. franc.	język francuski
j. jap.	język japoński
j. niem.	język niemiecki
j. pol.	język polski
j. ros.	język rosyjski
j. wł.	język włoski
k.	karta
l.	luźne, list (w korespondencji)
masz.	maszynopis
m.b.	metr bieżący
rkp.	rękopis
sz.	szyte
tel.	telegram
wiz.	wizytówka
zał.	załącznik